

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulvm XXVI. Per nostras.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

ventualis, seu Conventum habens latè pro qualibet Collegiata; propriè enim, & stricto nomine Ecclesiæ Conventualis comprehenditur tantùm Regularis, seu quæ Regularem Conventum habet, uti hîc monet *Abb. n. 3.*

5 Notandum tertium, Qui Ecclesiam Collegiatam fundavit, construxit, aut dotavit, Patronus ejus est, sed jus eligendi Prælaturam non habet, nec electioni interesse debet, nisi ex diuturna consuetudine, aut foundationis tenore ipsi potestas competat: qua de re dixi in *disp. de Pralat. q. 20. & sequentibus. & l. 4. tr. 2. c. 13. n. 12.* Unde hinc intuli cum *Gloss. hic*, quòd Episcopus Ecclesiam Parochialem Patronatam ordinariè loquendo non possit, invito Patrono, convertere in Collegiatam. Sin autem ob aliquam necessitatem id fiat, ita ut Patronus contradicere non possit, cùm Patronus majus Ecclesiæ commodum non impedire, sed magis promovere debeat, saltem in hoc casu retinere debet jus nominandi Prælaturam, ut eadem *Gloss. notavit v. ex capella.* Multò magis ad beneficia simplicia, si ea ex Parochiali Ecclesia constituentur, Patronus præsentare debet, quia subrogatum imitari debet naturam ejus, cui subrogatur. Adde, quòd etiam in Collegiata Ecclesia jus præsentandi seu nominandi Prælaturam sibi in fundatione Patronus reservare potuerit cum Ecclesiæ acceptance, & consensu.

6 Notandum quartum, Patrono in processibus & Ecclesia specialis honor & prærogativa debetur, uti explicatum leges in *Glossa c. uni. hoc tit. in 6.* Alimenta etiam secundum facultates Ecclesiæ ministrari debent, si ad inopiam tendat, uti hîc habetur, & in *c. quicumque 30. causa 16. q. 7.* & docui in eodem *c. 13. n. 8.* Dummodo Ecclesiæ aliquid suppetat ultra ea, quæ necessaria sunt ad fabricam, & ministrorum sustentationem, quippe quibus ante alios ex bonis Ecclesiæ succurri debet, uti hîc notavit *Abb. n. 6.* & tradit *Glossa in cit. c. quicumque v. ad inopiam. argum. l. si quis à liberis 3. §. de alimentis. ff. de liberis ad-*

nascendis, ubi declaratur, quando liberus Patronum, & liberos ejus, si ad inopiam deveniant, ob gratitudinem alere debentur.

CAPITVLVM XXVI Per nostras.

PARAPHRASIS.

Referibit Pontifex, quòd nullus, quantumcunque idoneus, seipsum præsentare possit ad personatum alicujus Ecclesiæ, quòd nullus semet ingerere debeat Ecclesiasticæ Prælationis officijs,

SUMMARIUM.

1. Patronus nec per alium se præsentare potest, nisi omni suo jure pro ea re se exuerit.
2. Episcopus motu proprio Patronum, si idoneus sit, insinuare in beneficium potest.

Notandum. Nemo se ipsum ad Ecclesiam vacantem personatum præsentare potest. Rationem dat *Gloss. hic v. præsentare*, quia nemo oritur à se ipso *c. didicimus 30. causa 24. q. 1.* sed debet esse distinctio inter dantem, & accipientem *c. ubi. de inf. l. 1. ff. de auctoritate tutorum.* Adde, quòd Patronus neque per alium à se delegatum, neque cui pro ea vice præsentandi potestatem demandavit, præsentari possit, uti docet *And. in c. ex insinuatione 14. n. 3. de elec. Flamin. de resign. l. 9. q. 17. n. 114.* Unde que dicendum de procuratore, qui à Canonico constitutus est ad eligendum, quod non possit eligere principalem, sed tantùm ipsum procurator, sive mandatarium, præsentare potest, teste eodem *Flam. v. 104.* Ceterùm si Patronus præsentandi potestatem in alium penitus, & legitime transulerit, ut alter suo jure saltem pro hac vice præsentet, tunc præsentari posse eum, quod transulit, ait *And. cit. n. 3.* Hinc sequitur, & expressius tradit *And. n. 2. Abb. n. 3.* quòd

quòd Episcopus sponte, & motu proprio Patronum, si idoneus est, ad beneficium instituere possit; idque duabus maximè rationibus. Prima. Si Patronus pro ea vice liberè renuntiet juri præsentationis, & Episcopus liberè, nullòque pacto antecedente beneficium conferat Patrono. Secunda. Si Episcopus prior conferre cupiat Patrono, ipsèque postea consentiat, & contentus sit; tunc enim Patronus non oritur à seipso, sed ab Ordinario vocatur, cui vocationi ipse consentire potest, sicuti & electus electioni consentire, & interdum cõligere, sicuti docui in *c. consuluit 15. hoc tit.* Nisi ita dicamus, Patrono obesse debet, quòd Ecclesiam fundavit.

CAPITULUM XXVII.

Cùm propter.

PARAPHRASIS.

Mandat Pontifex, ut si de Jure Patronatûs sit sit, & intra quatuor menses non fuerit definita, Episcopus Ecclesiam de persona idonea ordinet, ita tamen, ut in posterum non generetur præjudicium illi, qui Jus Patronatûs evertit.

SUMMARIUM.

Lite super Jure Patronatûs intra quatuor vel sex menses non finita, Episcopus liberè instituere potest.

NOTandum. Si ob litem judicariam præsentatio efficaciter fieri non possit, quia nescitur, cujus ex litigantibus præsentatio admittenda sit, Episcopus post lapsos 6. menses, si Patronus sit Ecclesiasticus; intra quatuor verò, si sit Laicus, liberè pro ea vice instituere potest. Idem docui in *c. 3. c. eam. 22. hoc tit.* Ratio datur in textu, ne Ecclesia, seu beneficium diu vacare debeat. Est autem id speciale in casu isto, quòd tempus in jure definitum, videlicet quadrimestre, aut semestris currat, sine culpa, aut negligentia Patroni, propterea quòd

Patronus, seu is, cujus præsentatio admittenda sit, ignoretur; alioquin verò statuenda est regula contraria, videlicet, quòd tempus jure definitum ad eligendum, præsentandum, vel conferendum non currat legitime impedito *c. quia 5. de concess. præb. juncta Gloss. V. suspensionis L. 1. S. ult. cod. de annali exceptione L. in rebus 30. cod. de jure dotium*, ubi dicitur, quòd tempus non currit, agere impedito.

CAPITVLVM XXVIII.

Cùm dilectus.

PARAPHRASIS.

In hoc cap. agitur de reservationibus, quarum in Germania nullus usus est propter Concordata, & ideò non est immorandum.

SUMMARIUM.

1. *Facilius derogatur Ecclesiastico Patronatui, quam Laicali.*
2. *Clerici quoad bona patrimonialia in ordine ad suos Prælatos Ecclesiasticos se habent, sicuti seculares respectu suorum principum secularium.*

NOTandum primum. Discrimen est inter Patronatum Ecclesiasticum, & Patronatum Laicum, quòd illi facilius derogari, & beneficia ejus reservari possunt collationi Papæ aut Legati à latere; sed id non fit in Patronatu Laico excepta plenitudine potestatis Papalis, quare Pontifex nunquam censetur derogare Patronatui Laico, nisi id in litteris specificè expressum sit. Ita *Gloss. recepta hic V. quempiam. Abb. n. 10. Gloss. in Clement. 2. V. Apostolicis de præb. Covarru. in præb. c. 36. n. 1. Sanchez. 1. 2. Mor. lib. 7. c. 27. n. 169.* & plenius docui in *sape cit. c. 13. n. 5.* Rationem discriminis dare debemus partim, ne domini seculares à foundationibus pijs retrahantur, si passim eorum juribus detrahatur, partim quia, sicuti plus juris Prælati Ecclesiarum habent in bona Ecclesiastica, quam in bona secularia,